

Boze burgers aan zet in Baden-Württemberg

Voorbeschouwing deelstaatverkiezingen

Achtergrond - 23 maart 2011

De verkiezingen in Baden-Württemberg kunnen zondag voor een verschuiving in de Duitse politiek zorgen. CDU-minister-president Mappus staat onder druk. Hij maakte als voorstander van kernenergie na de kernramp in Japan een ommezwaai. De Groenen kunnen voor het eerst in de geschiedenis een deelstaat gaan leiden. Ook in Rijnland-Palts wordt zondag gestemd.

Kernenergie en Stuttgart 21. Dat zijn de onderwerpen waar het zondag bij de deelstaatverkiezingen in Baden-Württemberg om gaat. Kernenergie werd na de ramp met de Japanse kerncentrale deze maand plotseling het allesbepalende verkiezingsthema. Stuttgart 21 is een omstreden spoorproject waar al maanden heftig tegen wordt geprotesteerd.

Kernenergie is voor minister-president Stefan Mappus (CDU) van Baden-Württemberg een groot probleem. Hij is binnen de CDU - de partij die tot vorige week de Duitse kerncentrales langer wilde openhouden - een van de meest fervente voorstanders van kernenergie. Baden-Württemberg heeft een aantal kerncentrales waarvan er nu één tijdelijk en één definitief is stilgelegd.

Ommezwaai

Zowel de CDU als Mappus komen nu op hun standpunt over kernenergie terug: een ommezwaai die moeilijk is uit te leggen aan de kiezers. Die lijken de christendemocraten dan ook te gaan afstraffen. Sinds de kernramp van Fukushima Dai'ichi heeft de CDU landelijk 3 procent verloren, blijkt uit een peiling van gisteren van gerenommeerd opiniepeiler Forsa.

De aankoop van 45 procent van de aandelen van energiebedrijf EnBW vorig jaar december kan Mappus ook duur komen te staan. De deal kostte hem 4,67 miljard euro, maar het dividend dat de aandelen moesten opleveren, zou veel hoger zijn. Nu er kerncentrales worden stilgelegd, is het nog maar zeer de vraag of Baden-Württemberg iets aan deze aankoop verdient. SPD en Groenen zijn ervoor naar de rechter gestapt, omdat Mappus de deal sloot zonder het deelstaatparlement te informeren.

De verkiezingen in Baden-Württemberg kunnen een verandering van de Duitse machtsverhoudingen betekenen. In de Bondsraad, de vertegenwoordiging van de deelstaten, hebben CDU en FDP al sinds vorig jaar geen meerderheid meer, maar het verlies van BW betekent nog minder zetels voor Merkels coalitie. Ook doet het haar eigen positie geen goed als ze een zo belangrijk CDU-bolwerk verliest.

Mappus (64) heeft nog niet helemaal verloren. Uit de laatste peiling in Baden-Württemberg blijkt dat de CDU in zijn deelstaat op 38 procent staat, schrijft Der Spiegel. Daarmee blijft ze de grootste partij in dit vanouds christendemocratische bolwerk. Maar omdat niet zeker is of de FDP de kiesdrempel haalt, is de vraag of de CDU na zondag nog een coalitiepartner heeft.

Groenen

Grootste concurrent van de CDU zijn de Groenen. De milieupartij plukt de vruchten van de weerzin bij veel Duitsers tegen kernenergie. Mede daardoor kan Winfried Kretschmann (62) de eerste Groene minister-president van een Duitse deelstaat worden. Zijn partij staat in Baden-Württemberg op 25 procent van de stemmen. Daarmee zijn de Groenen groter dan de SPD, die op 22,5 procent staat. De vraag is of de SPD als kleinere partij met haar voormalige juniorpartner wil regeren. Aan de andere kant is de CDU ook geen aantrekkelijk aanbod voor de sociaaldemocraten.

De Groenen hebben hun populariteit in Baden-Württemberg niet alleen te danken aan kernenergie. De partij nam ook het voortouw bij het protest tegen Stuttgart 21, het omstreden spoorproject waarmee miljarden zijn gemoeid en waarvan veel mensen het nut niet inzien. De demonstranten vinden de economische voordelen die CDU en FDP roemen, minder belangrijk dan bijvoorbeeld de schade voor het milieu. Voor hen is het een megalomaan project dat hen door hun politici is opgedrongen. Een deel van het verzet tegen Stuttgart 21 komt voort uit frustratie bij veel burgers over het gebrek aan politieke invloed.

Rijnland-Palts

In Rijnland-Palts gaan de kiezers zondag ook naar de stembus. In deze deelstaat gaat het om onderwijs, verkeer en de begroting. Zo is de aanleg van een vierbaans brug in het Moseldal een heet hangijzer en kampt Rijnland-Pfalz met een schuld van 30 miljard euro. Ook speelt een aantal schandalen een rol: de SPD heeft omstreden bouwprojecten te verantwoorden en de CDU illegale partijfinanciering.

De SPD regeert nu nog alleen, onder leiding van minister-president Kurt Beck. De

kans is groot dat de partij na de verkiezingen een coalitiepartner moet zoeken. Na zondag hebben de sociaaldemocraten waarschijnlijk wel meer keuze. Bij de laatste verkiezingen in 2006 haalden alleen SPD, CDU en FDP de kiesdrempel. Volgens de peilingen komen de Groenen daar nu bij.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/269/boze-burgers-aan-zet-in-baden-wurttemberg>